

Ketenplan inburgering

Samen sterk voor de inburgeraar

2022-2025

Ketenplan inburgering

Samen sterk voor de inburgeraar

2022-2025

Voorwoord

Voor u ligt het *Ketenplan inburgering (2022-2025)*. Met de Wet inburgering 2021 zijn taken, rollen en verantwoordelijkheden tussen partners in de inburgeringsketen deels verschoven. Dit vraagt om een herijking van de samenwerking, waarbij we de wens hebben dit in ketenverband vorm te geven. Samen met de betrokken partners uit de inburgeringsketen is daarom dit *Ketenplan inburgering* opgesteld.

Ik ben ontzettend trots op het goed verlopen proces dat aan dit ketenplan ten grondslag ligt. Alle partners hebben hun hand uitgestoken en bijgedragen aan de uitwerking van dit ketenplan. Dit resultaat op zichzelf is al een inspirerend voorbeeld van goede ketensamenwerking.

Ik kijk uit naar een succesvolle voortzetting van deze samenwerking op basis van dit breed gedragen ketenplan. Waarin we ons gezamenlijk blijven inzetten voor het maatschappelijk doel van inburgering: inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mee in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.

Ik heb hier alle vertrouwen in!

Met vriendelijke groet,

Carsten Herstel

Directeur-generaal Sociale Zekerheid en Integratie, ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Inleiding	8
1.1. Het Ketenplan inburgering kijkt over organisatiegrenzen heen en stelt de inburgeraar centraal	8
1.2. Het Ketenplan inburgering bevat drie doelstellingen voor de inburgeringsketen	9
1.3. Na verschillende grote stelselwijzigingen zetten we nu in op een lerend en adaptief stelsel	10
1.4. De inburgeringsketen staat niet op zichzelf en is afhankelijk van andere ketens	11
1.5. Leeswijzer: het ketenplan bevat vijf hoofdstukken	12
2. Actief leren en continu ontwikkelen staan centraal in de inburgeringsketen	13
2.1. Leren in de inburgeringsketen gebeurt op uitvoerend-, schakel- en stelselniveau	13
2.2. Signalen zijn een aanknopingspunt om te leren in de keten	14
2.3. We zetten verschillende instrumenten in om te leren in de keten	15
3. Ketendoelen en -indicatoren zijn er om zicht te houden op de ambities van de inburgeringsketen en de inburgeraar centraal te stellen	19
3.1. De ketendoelen zijn er om zicht houden op de ambities in de uitvoering	19
3.2. De ketendoelen focussen op het primaire proces van de inburgeraar en zijn verdeeld over de drie fasen die de inburgeraar doorloopt	19
3.3. De eerste fase loopt 'van de start van de inburgeringsplicht tot en met vaststelling PIP'	21
3.4. De tweede fase loopt 'van PIP tot aan aanmelding examen'	22
3.5. De derde fase loopt 'van aanmelding examen tot en met behalen examen'	23
4. We richten een samenwerkingsstructuur in om te leren en af te stemmen in de inburgeringsketen	25
4.1. De inburgeringsketen volgt een horizontaal afstemmingsmodel	25
4.2. Er zijn verschillende overleggen in het kader van de horizontale afstemming	26
4.3. Overleggen op schakelniveau zijn er om zicht te houden op de ketendoelen, te sturen op de samenwerking, te signaleren en te leren	27
4.4. Het overleg op stelselniveau is er voor het bewaken van de missie en het reflecteren op de inburgeringsketen	32
4.5. Agendering en signalering in de verschillende ketenoverleggen	33

5.	Ketenwaarden bieden houvast voor de samenwerking in de keten	35
6.	Ketenproducten en diensten ondersteunen de ketensamenwerking	38
	Bijlage 1: Beschrijving rollen, taken en verantwoordelijkheden van partijen in de inburgeringsketen	41
	Bijlage 2: Nadere concretisering van IV-overleggen	46

1. Inleiding

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 (hierna: Wi2021) in werking getreden. De behoefte voor een ketenplan ontstond met de afronding van de programmaperiode van de Veranderopgave Inburgering (VOI). Er moest een opvolger komen van de tijdelijke programmastructuur, die was opgezet voor de implementatie van de Wi2021. Tijdens deze periode zijn ook ketenproducten opgeleverd in het kader van informatievoorziening, die de komende jaren beheerd en verder ontwikkeld moeten worden. Dit, in combinatie met de wens van betrokken partners om de samenwerking in het vervolg in een ketenverband en lerend in te richten, vormde de aanleiding voor dit ketenplan.

1.1. Het Ketenplan inburgering kijkt over organisatiegrenzen heen en stelt de inburgeraar centraal

In de Wi2021 wordt, anders dan bij de voorgaande inburgeringsstelsels, met de betrokken organisaties in het stelsel ingezet op samenwerking in ketenverband. NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur) definieert een keten als: “een samenwerkingsverband tussen organisaties die naast hun eigen doelstellingen, één of meer gemeenschappelijk gekozen (of door de politiek opgelegde) doelstellingen nastreven. Deze ketenpartners zijn weliswaar zelfstandig, maar óók van elkaar afhankelijk waar het gaat om het bereiken van de gezamenlijke doelstellingen¹.”

Samen met de betrokken partners heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) daarom dit *Ketenplan inburgering* opgesteld. Ondersteund door dit ketenplan streven de betrokken partners ernaar om over de eigen organisatiedoelen en -grenzen heen te kijken, en de inburgeraar centraal te stellen. Ketenpartners reflecteren doorlopend op het eigen handelen, en hoe dit strookt met de gezamenlijk gedefinieerde overkoepelende missie:

‘Op basis van organisatie-overstijgende samenwerking leveren de ketenpartners in de inburgeringsketen diensten die bijdragen aan een maximaal taalniveau en participatie van de inburgeraar. De talenten, behoeften en de individuele situatie van de inburgeraar sturen het handelen van de ketenpartners. De ketenpartners leren van de onderlinge samenwerking en de dienstverlening aan de inburgeraar en anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.’

¹ NORA (2022). Ketensturing: de wereld van ketens. Wat is een keten?

In de inburgeringsketen vormen samenwerkingspartners met een specifieke rol in de dienstverlening aan de inburgeraar de ketenpartners. Het gaat in dit verband om partners met een kaderstellende rol (vanuit wetgeving), met een directe opdracht vanuit SZW, en om vertegenwoordigers van partijen die dienstverlening leveren aan de inburgeraar. Om het perspectief van de inburgeraar structureel en kwalitatief te borgen, neemt een vertegenwoordiging vanuit inburgeraars een plek in als ketenpartner in de inburgeringsketen. Het is de ambitie van de ketenpartners om ook de verbinding met vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt te verstevigen in de ketensamenwerkingsstructuur.

1.2. Het Ketenplan inburgering bevat drie doelstellingen voor de inburgeringsketen

Het ketenplan bevat drie doelstellingen voor de inburgeringsketen:

1 Leren in de inburgeringsketen

Er is voldoende ruimte in de keten nodig om te leren en mee te bewegen met de opgaven die zich aandienen. De keten streeft ernaar om te groeien naar een situatie waarbij in een veilige sfeer geleerd kan worden. Het leren wordt op verschillende niveaus geborgd en vormt de ruggengraat van de ketensamenwerking. Om deze lerende houding te faciliteren, is in het ketenplan aandacht voor het omgaan met signalen en worden er een aantal instrumenten beschreven. Bij het leren is het structureel inbrengen van het perspectief van inburgeraars een expliciet aandachtspunt.

2 Gezamenlijke ambities in het inburgeringsstelsel bewaken

Het ketenplan beschrijft ambities die zijn vertaald naar concrete ketendoelen en -indicatoren. Deze ondersteunen de partners bij het zicht houden op de uitvoering in de inburgeringsketen. Dit proces loopt vanaf de start van de inburgeringsplicht tot en met het moment waarop aan de inburgeringsplicht is voldaan. Op deze manier stellen we de inburgeraar centraal en werken we in gezamenlijkheid aan een optimale dienstverlening aan de inburgeraar.

3 Optimale samenwerking door een passende overlegstructuur en gedeelde ketenwaarden

Om de samenwerking en het leren in de keten te ondersteunen, is er in gezamenlijkheid een samenwerkingsstructuur ingericht. Deze wordt in dit ketenplan beschreven. Ketenwaarden vormen daarbij het houvast voor de overtuigingen en het gedrag van ketenpartners om de samenwerking in de praktijk te laten slagen. Daarnaast dragen ook de gezamenlijke ketenproducten en -diensten bij aan een optimale samenwerking.

1.3. Na verschillende grote stelselwijzigingen zetten we nu in op een lerend en adaptief stelsel

In lijn met de eerste doelstelling is de inbedding van een lerende samenwerking een van de belangrijkste pijlers van het inburgeringsstelsel én van het ketenplan. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de totstandkoming van de Wizo21. Het is een nieuw stelsel dat zich in de praktijk nog moet bewijzen. Sinds 1998, toen de eerste ‘Wet inburgering nieuwkomers’ in werking trad, hebben er drie grote stelselwijzigingen plaatsgevonden (in 2007, 2013 en 2021), en waren er aanzienlijke tussentijdse wetswijzigingen (in 2015 en 2017).

Inburgeraars die voor 1 januari 2022 inburgeringsplichtig zijn geworden en nog niet aan deze plicht hebben voldaan, vallen nog onder de eerdere inburgeringsstelsels (dit zijn de Wizo07 en de Wizo13). Deze stelsels bestaan de komende jaren naast de Wizo21. Dit betekent dat ketenpartners nog altijd taken uitvoeren op basis van deze eerdere stelsels en dat hieruit thema’s kunnen voortvloeien die de ketensamenwerking raken. De Wizo07 kenmerkte zich door een meer verplichtend karakter, een sterkere focus op het behalen van resultaten en de introductie van marktwerking in het inburgeringsonderwijs. In de Wizo07 hadden gemeenten een grotere rol in de ondersteuning en begeleiding van inburgeraars dan in de Wizo13. De Wizo13 is destijds bewust opgesteld als een strenge wet, met veel eigen verantwoordelijkheid voor de inburgeraar. De rol van de gemeenten was in de Wizo13 fors kleiner dan in de Wizo21, waarin gemeenten hun regierol in de uitvoering hebben teruggekregen. In het licht van de kinderopvangtoeslagaffaire en de stelselwijziging Wizo21 is eind 2020 besloten tot een brede verkenning naar verbetermogelijkheden binnen de Wizo13.²

De wetsevaluatie van de Wizo13 bood aanknopingspunten om het inburgeringsstelsel te herzien. De opdracht hiervoor heeft een plek gekregen in het regeerakkoord ‘Vertrouwen in de toekomst’ (2017). In het coalitieakkoord ‘Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst’ (2021) wordt het belang van de nieuwe wet onderstreept. De insteek van de Wizo21 is dat dit een lerend, adaptief en robuust stelsel is waarbij een centrale plaats is ingeruimd voor monitoring en evaluatie. Er is voor betrokkenen voldoende ruimte nodig om te leren en mee te bewegen met opgaven die zich met name in de uitvoering aandienen, zonder dat hiervoor wederom een grote stelselwijziging nodig is. Hiervoor is een zekere mate van rust, verantwoordelijkheid en vertrouwen in de keten nodig. Dat is nodig om gezamenlijk te kunnen investeren in de doorontwikkeling van het stelsel op de langere termijn. Dit vraagt om ruimte om te leren, te ontdekken wat meer of minder goed werkt, werkwijzen aan te passen en om gezamenlijk de maatschappelijke en politieke druk het hoofd te bieden.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 32 824, nr. 359

1.4. De inburgeringsketen staat niet op zichzelf en is afhankelijk van andere ketens

De inburgeringsketen staat niet op zichzelf, maar is in haar prestaties en functioneren afhankelijk van andere ketens, zoals de vreemdelingenketen, het socialezekerheidsstelsel en de onderwijsketen.

De instroom van asielmigranten in de vreemdelingenketen heeft een directe impact op de inburgeringsketen. Een hogere instroom van asielmigranten leidt op termijn ook tot een groter aantal inburgeraars en examens. Daarnaast is de inburgeringsketen afhankelijk van de doorlooptijden van asielprocedures en de wachttijd tot huisvesting in de gemeente.

Het inburgeringsstelsel is stevig geïntegreerd in het sociaal domein en raakt daarmee ook aan het sociale zekerheidsstelsel. De Wv2021 heeft als doel dat alle inburgeraars snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk. Gemeenten krijgen met de Wv2021 de ruimte om inburgering beter te vervlechten in het sociaal domein, waardoor een deel van de instrumenten uit de Participatiewet ook kan worden ingezet voor (bijstandsgerechtigde) inburgeraars. Daarnaast kunnen inburgeraars in gemeenten gebruikmaken van instrumenten uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet en de Wet Schuldhulpverlening.

In de onderwijsketen bevinden zich partijen die in en rond het inburgeringsonderwijs een rol spelen en is sprake van samenwerking tussen de overheid, onderwijsorganisaties en private partijen. Inburgeraars kunnen naast taallessen in het kader van hun inburgerings-traject ook gebruikmaken van het reguliere onderwijsveld, of kunnen de ambitie hebben om daar in door te stromen. De onderwijsroute stimuleert dat inburgeraars op het juiste niveau kunnen instromen in het reguliere onderwijs. Ook in deze keten heeft DUO een grote rol bijvoorbeeld als uitvoerder van onderwijswetten en -regelingen voor het ministerie van OCW.

1.5. Leeswijzer: het ketenplan bevat vijf hoofdstukken

Met het oog op het belang van leren in de keten, start het ketenplan met een beschrijving over hoe er op alle niveaus en onderdelen van het inburgeringsstelsel geleerd kan worden (hoofdstuk twee). Het derde hoofdstuk bevat de ambities van de inburgeringsketen, die zijn uitgewerkt in concrete ketendoelen en -indicatoren. De inrichting van de samenwerkingsstructuur staat beschreven in hoofdstuk vier. Om de ketensamenwerking met en tussen partners te laten slagen, zijn in gezamenlijkheid ketenwaarden opgesteld, die terug te vinden zijn in hoofdstuk vijf. Tot slot sluit het ketenplan in hoofdstuk zes af met een beknopte beschrijving van ketenproducten en -diensten.

In het ketenplan wordt veel gesproken over inburgeraars. Hiermee worden zowel asielstatushouders als gezinsmigranten en overige migranten bedoeld. Daar waar een onderwerp (bijvoorbeeld een specifiek ketendoel) of passage enkel betrekking heeft op een specifieke doelgroep, wordt dat ook specifiek benoemd.

2. Actief leren en continu ontwikkelen staan centraal in de inburgeringsketen

Leren staat centraal in het inburgeringsstelsel. Door continu en actief te leren op alle niveaus en alle onderdelen van de inburgering is de keten in staat om zich te blijven ontwikkelen.

2.1. Leren in de inburgeringsketen gebeurt op uitvoerend-, schakel- en stelselniveau

Leren vindt plaats op alle niveaus, met én tussen alle partners in de inburgeringsketen. We leren op drie niveaus: het uitvoeringsniveau, het schakelniveau en het stelselniveau.

Leren op het uitvoeringsniveau

De functie van het uitvoeringsniveau is het leveren van directe dienstverlening aan de inburgeraar. Deze dienstverlening wordt geleverd door gemeenten, taalaanbieders, aanbieders van andere onderdelen van de inburgeringstrajecten, COA en DUO. Op het uitvoeringsniveau staat het contact tussen inburgeraars en de professionals centraal. Daar zijn de klantcontacten, daar ervaren professionals de knelpunten én de successen. Dit is het fundament van het lerend stelsel. Het doel van leren op dit niveau is het verbeteren van de lokale en regionale uitvoeringspraktijk en beleid door het optimaal benutten van de ruimte die de professionals hebben binnen hun eigen praktijk.

Leren op uitvoeringsniveau gebeurt via kort-cyclische feedbackloops. Het uitgangspunt van een feedbackloop is dat de output (geleerde lessen) van een systeem of proces als input gebruikt wordt voor de verbetering van dat systeem of proces. Het leren vindt primair op dit niveau plaats. Knelpunten en uitdagingen worden zoveel mogelijk binnen de feedbackloop van het uitvoeringsniveau opgelost en niet direct opgeschaald naar het landelijke schakelniveau. Het is daarom van belang dat op het uitvoeringsniveau voldoende ruimte en autonomie is om te experimenteren binnen de bestaande wettelijke kaders. Op deze manier lost het uitvoeringsniveau veel problemen zelf op en hoeft pas te worden opgeschaald naar het schakelniveau als dat niet mogelijk blijkt.

Leren op het schakelniveau

De functie van het schakelniveau is het faciliteren en ondersteunen van de dienstverlening aan de inburgeraar. Het doel van het leren op het schakelniveau is tweeledig:

1. Het faciliteren en ondersteunen van het leerproces op uitvoeringsniveau, inclusief het formuleren van verbeterpunten voor de uitvoering binnen de bestaande wettelijke en financiële kaders. Door bundeling en vergelijking van ervaringen en resultaten van verschillende gemeenten en/of regio's kan vastgesteld worden welke methodieken en uitvoeringspraktijken goed werken en welke minder goed, welke knelpunten er optreden en hoe deze opgelost kunnen worden. Op het schakelniveau worden lessen getrokken die vervolgens teruggekoppeld worden naar het uitvoeringsniveau, waar deze lessen vertaald worden in verbeteringen van lokaal beleid en lokale uitvoeringsprocessen. Op het schakelniveau wisselen ketenpartners ervaringen uit, doen nieuwe kennis op en reflecteren op ingebrachte signalen.
2. Het bundelen, filteren en doorgeven van lokale en regionale inzichten naar het stelselniveau. Zowel het schakelniveau als het stelselniveau speelt zich af op landelijk niveau. Alle ketenpartners die op landelijk niveau een rol spelen zijn op dit niveau aan zet.

Op het schakelniveau wordt daarnaast voldoende ruimte gecreëerd om te reflecteren op de samenwerking in de keten en de wijze waarop de ketenpartners gezamenlijk optrekken bij het verbeteren en doorontwikkelen van het stelsel.

Leren op het stelselniveau

Het doel van leren op stelselniveau is het verbeteren van wet- en regelgeving en financiële kaders ten behoeve van de realisatie van het maatschappelijk doel en de beleidsdoelen van de wet. De minister van SZW is verantwoordelijk voor de inrichting en de werking van het stelsel als geheel. Deze stelselverantwoordelijkheid betekent dat de minister ervoor zorgt goed geïnformeerd te zijn over het functioneren van het stelsel en de manier waarop het beleid wordt uitgevoerd. Wanneer er tekortkomingen zijn in het stelsel, is dit aanleiding voor de minister om de werking van het stelsel gaandeweg te versterken en te verbeteren.

2.2. Signalen zijn een aanknopingspunt om te leren in de keten

Onder een signaal verstaan we een opvallende gebeurtenis in de inburgeringsketen. "Een signaal is de aankondiging van iets anders. Een signaal is dus niet het achterliggende of onderliggende fenomeen. Ook is bij een signaal geen gebruiksaanwijzing aangeleverd die laat zien waar het naar verwijst, of zelfs duidelijk maakt dat 'het' een signaal is³." Signalen zijn daarmee een aanknopingspunt om te leren over kansen en knelpunten in de uitvoering. Aan de hand van signalen kan het stelsel en de uitvoering daarvan verder worden doorontwikkeld.

³ NSOB (2022). Signalen Schatten. Een lerend belevingsonderzoek naar de omgang met signalen door het ministerie van SZW in de Kinderopvangtoeslagaffaire.

Het delen van signalen heeft daarmee twee doelen:

1. *Leren met elkaar.* We willen elkaar én de praktijk en uitvoering van het stelsel leren kennen; en
2. *Stelselproblematiek herkennen.* We willen op basis van signalen bezien of het een structureel probleem betreft.

2.3. We zetten verschillende instrumenten in om te leren in de keten

Leren is niet te vatten in een los overleg of aparte structuur. Het is een integraal onderdeel van alle in te richten overleggen. Om deze lerende houding op alle niveaus in de keten te ondersteunen en te faciliteren, wordt een aantal instrumenten ingezet. Een aantal van deze instrumenten is al opgestart, en een ander deel betreft een ambitie waar vanuit de keten de komende jaren op wordt ingezet.

Communities of Practice

Op uitvoeringsniveau heeft Divosa de opdracht gekregen voor het faciliteren van het leren. Om hier uitvoering aan te geven, zijn sinds de zomer van 2022 Communities of Practice (CoP's) actief. Binnen een CoP leren uitvoerende partners met en van elkaar en de ervaringen in de praktijk. Om de lessen die op uitvoeringsniveau worden opgedaan verder te brengen, wordt een landelijk coördinatiepunt ingericht. Dit landelijk coördinatiepunt ondersteunt bij het bundelen, filteren, doorgeven en opvolgen van lokale en regionale inzichten uit de CoP's naar het schakelniveau en andersom. De gebundelde signalen vanuit het landelijk CoP komen via Divosa bij het schakeloverleg (zie paragraaf 4.3.1) terecht. Het landelijk coördinatiepunt vervult ook een rol in de feedbackloop vanaf schakelniveau naar uitvoeringsniveau. Dit behelst bijvoorbeeld het delen van best practices, nieuwe inzichten en belangrijke ontwikkelingen binnen het stelsel. Het landelijk coördinatiepunt wordt hiervoor gevoed vanuit alle ketenpartners. De inrichting van het landelijk coördinatiepunt en het uitbreiden van het aantal CoP's in het land zijn opgaves voor het komende jaar.

Deelonderzoeken monitoring- en evaluatieplan

Monitoring en evaluatie geeft door middel van onafhankelijk onderzoek inzicht in de werking, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het stelsel; het functioneren van de keten. Het doel van monitoring en evaluatie is om te leren op stelselniveau, met het oog op de uitvoering enerzijds en de wet- en regelgeving anderzijds. Voorbeelden van onderzoek uit het plan zijn de marktmonitor, het onderzoek naar de ervaringen van de inburgeraars en het onderzoek naar de betaalbaarheid van het stelsel. De lessen uit deze onderzoeken worden besproken op schakelniveau en kunnen benut worden op zowel het uitvoeringsniveau als het stelselniveau.

Managementinformatie

De managementinformatie bevat een schat aan informatie over de werking van het stelsel en de keten. Managementinformatie wordt gebruikt om op ketenniveau zicht te houden op de stromen inburgeraars die de verschillende fasen van inburgering doorlopen, de tussenresultaten daarvan, realisatie van de ketendoelen en eventuele knelpunten in de ketenprocessen. Op schakelniveau wordt periodiek gerapporteerd over de managementinformatie en vindt validatie en duiding van de informatie plaats. Vervolgacties voor het uitvoerings- of stelselniveau worden vanuit het schakelniveau geïnitieerd.

Monitoring vraagbaak

Bij alle ketenpartners (en ook bij de partijen uit het maatschappelijk middenveld) komen vragen binnen over de inburgeringsstelsels. Viermaandelijks wordt door de ketenpartners gezamenlijk over deze vragen gerapporteerd. Deze monitoring geeft inzicht in het type vraagstellers, de thema's en de hoeveelheid vragen. Zodoende kunnen op schakelniveau knelpunten of onduidelijkheden in het stelsel gesignaleerd worden. SZW en DUO hebben op schakelniveau primair een rol in het verzamelen en analyseren van de informatie voor deze rapportage. Deze rapportage wordt door DUO opgeleverd aan de ketenpartners. Alle ketenpartners die een rol spelen op schakelniveau, zijn verantwoordelijk voor het ophalen van signalen ten behoeve van de rapportage en het doorgeven van de opgehaalde input naar DUO.

Ketenconferenties

Een jaarlijkse ketenconferentie is dé plek voor ketenpartners om elkaar te ontmoeten, kennis en ervaringen uit te wisselen en inspiratie op te doen. Op de ketenconferentie komen uitvoerende partijen in de inburgeringsketen bij elkaar. Per keer wordt daarbij gekeken naar een passende en actuele invulling van de dag. De eerste ketenconferentie vindt plaats in het najaar van 2022 en markeert de lancering van het ketenplan. De verantwoordelijkheid voor het organiseren van de ketenconferentie ligt bij SZW, in nauwe samenwerking met alle ketenpartners.

Gesubsidieerde projecten (AMIF)

Voor de integratie van nieuwkomers is vanuit het Europese Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF, 2021-2027) ruim 23 miljoen euro beschikbaar gesteld. Projecten die in het kader van deze subsidies worden uitgevoerd, kunnen goede praktijkvoorbeelden opleveren voor het doorontwikkelen van de uitvoering van het inburgeringsstelsel. De resultaten van de onderzoeken worden op het schakelniveau besproken en in het kader van het lerend stelsel breed gedeeld.

Ontmoet elkaar in de keten door middel van werkbezoeken

Een belangrijk aspect voor het samen werken en samen leren in de keten is het elkaar leren kennen. Hiermee is een start gemaakt bij het opstellen en gezamenlijk ontwikkelen van het ketenplan en er wordt in de komende jaren extra invulling aan gegeven, bijvoorbeeld door werkbezoeken. Hiermee wordt ingezet op het creëren van wederzijds begrip tussen de ketenpartners, kennis van de belangen en de uitvoeringspraktijk. Om dit te bereiken organiseert de inburgeringsketen werkbezoeken naar de ketenpartners waarbij men de werking van het inburgeringsstelsel in de praktijk kan ervaren.

Proeftuinen

In een lerende samenwerking is ook ruimte voor innovatie. Niet ieder knelpunt heeft direct een pasklare oplossing of heeft direct aanpassing in de wet- en regelgeving. Om in de uitvoering van het stelsel verder te kunnen ontwikkelen, wordt de mogelijkheid verkend voor het opzetten van proeftuinen. In proeftuinen kan geëxperimenteerd worden met bepaalde oplossingsrichtingen alvorens deze worden vastgelegd in regelgeving of landelijk worden verspreid. Een eventuele opzet van de proeftuinen kan starten na de oplevering van de tussenevaluatie van het stelsel (2025). Op deze wijze kan in de praktijk gewerkt worden aan mogelijke knelpunten die we constateren in de uitvoering.

Reflectiebijeenkomsten

Samenwerken is niet altijd gemakkelijk wanneer de druk hoog wordt en er gewerkt moet worden aan oplossingen. Het is daarom voorstelbaar dat de partners in de inburgeringsketen soms tegen problemen aanlopen. Om te leren van knelpunten en te reflecteren op de manier waarop deze zijn opgelost, worden reflectiebijeenkomsten in de keten georganiseerd. Afhankelijk van de behoefte van de ketenpartners wordt de frequentie, de vorm en de afvaardiging voor deze bijeenkomsten bepaald. In deze bijeenkomsten wordt gereflecteerd op proces, inhoud en samenwerking. Het kan bijvoorbeeld gaan om de manier waarop signalen worden gedeeld en opgevolgd. Op deze manier worden door de ketenpartner gezamenlijk lessen getrokken voor de toekomst.

Een ander type reflectie vindt plaats op stelselniveau. Hierbij wordt continu bezien of we als keten de missie van het inburgeringsstelsel nog voldoende voor ogen hebben, of we nog altijd handelen vanuit het perspectief van de inburgeraar en of de inbedding van de inburgering binnen het brede sociale domein voldoende geborgd is.

Borgen van het perspectief van inburgeraars

Een centrale pijler in het lerend stelsel is dat het perspectief van inburgeraars is geborgd en een vaste plek van (vertegenwoordigers van) inburgeraars wordt gecreëerd in keten-overleggen. Omdat het van meerwaarde is als (vertegenwoordigers van) inburgeraars hun signalen en ervaringen op schakelniveau kunnen delen, wordt een platform ingericht met individuen die het perspectief van inburgeraars vertegenwoordigen (zie ook paragraaf 4.3.2). Daarnaast is in het monitoring- en evaluatieplan een onderzoek opgenomen om inzicht te krijgen in de werking van het stelsel vanuit het perspectief van inburgeraars. Het doel is om op basis van dit meerjarige onderzoek mogelijke knelpunten te identificeren, deze met aanpassingen te kunnen verhelpen en lessen te trekken voor de uitvoering. Een expertpanel van inburgeraars is onderdeel van de onderzoeksmethoden. Dit panel komt minimaal eens per jaar samen en geeft extra duiding aan de signalen die via enquêtes en kwalitatieve interviews van het onderzoek worden opgehaald.

3. Ketendoelen en -indicatoren zijn er om zicht te houden op de ambities van de inburgeringsketen en de inburgeraar centraal te stellen

3.1. De ketendoelen zijn er om zicht houden op de ambities in de uitvoering

Het inburgeringsstelsel is ontworpen als adaptief en lerend stelsel. Bij het leren in de keten staat de inburgeraar centraal. De ketenpartners dragen in gezamenlijkheid bij aan een optimale dienstverlening aan de inburgeraar. Door actief te leren in de keten kunnen we hier samen op blijven ontwikkelen en verbeteren. Het formuleren van ketendoelen en het zicht houden op de realisatie hiervan is een belangrijk onderdeel van het lerend stelsel. Ketendoelen ondersteunen de partners bij het zicht houden op de uitvoering in de inburgeringsketen. Dit proces loopt vanaf de start van de inburgeringsplicht tot en met het moment waarop aan de inburgeringsplicht is voldaan. Door het formuleren van ketendoelen en daarover via bijbehorende indicatoren informatie te verzamelen, kan gevolgd worden of het lukt de dienstverlening zodanig vorm te geven, dat de inburgeraar zo goed mogelijk ondersteund wordt in zijn inburgering. En, als dat nog niet goed lukt, te onderzoeken waarom dit de partners in de keten niet lukt, hiervan te leren en verbeteringen door te voeren. De ketendoelen en de informatie over de indicatoren vormen letterlijk een indicator die vraagt om verder kijken: hoe komt het dat een ketendoel niet (voldoende) behaald wordt?

Belangrijk om te benoemen is ketendoelen en het rapporteren over de bijbehorende indicatoren expliciet niet bedoeld zijn om naar resultaten van één ketenpartner te kijken of iemand verantwoording te laten afleggen.

3.2. De ketendoelen focussen op het primaire proces van de inburgeraar en zijn verdeeld over de drie fasen die de inburgeraar doorloopt

De ketendoelen zijn geformuleerd met de volgende uitgangspunten als basis:

- **De inburgeraar staat centraal.** Het is de opdracht van de keten om de inburgeraar zo goed mogelijk te ondersteunen bij zijn inburgering in Nederland.

- **Focus op het primair proces.** In de ketendoelen staat de dienstverlening aan de inburgeraar en zijn of haar proces centraal.
- **Focus op gemeenschappelijke doelen.** De ketendoelen gaan over resultaten die door ketenpartners gezamenlijk (d.w.z. met betrokkenheid van meerdere ketenpartners) gerealiseerd worden.
- **Vertaalbaar naar meetbare indicatoren.** Een ketendoel moet vertaalbaar zijn naar meetbare indicatoren, zodat ook daadwerkelijk inzicht kan worden verkregen in hoe het proces in de keten functioneert.
- **In verbinding met de beleidstheorie.** De ketendoelen sluiten aan bij de principes uit de beleidstheorie (tijdige start, snelheid traject, maatwerk, kwaliteit en dualiteit).
- **Dekkend voor het gehele proces.** De ketendoelen zijn dekkend voor het hele proces dat de inburgeraar doorloopt; vanaf de start van de inburgeringsplicht tot en met het voldoen aan deze plicht.

Iedere fase in het proces van de inburgeraar heeft een eigen doel, dat vervolgens is geconcretiseerd in enkele ketendoelen. Deze ketendoelen zijn geoperationaliseerd in indicatoren. Aan iedere indicator worden ook streefwaarden verbonden. Hierbij staat de vraag centraal wanneer we als keten tevreden zijn over de dienstverlening van de inburgeringsketen aan de inburgeraar. Deze streefwaarden worden na inwerkingstelling van het ketenplan samen met de ketenpartners bepaald. Aan de hand van managementinformatie wordt vervolgens zicht gehouden op de realisatie van de ketendoelen.

Managementinformatie is een hulpmiddel om de werking van bepaalde aspecten van het stelsel te kunnen volgen en hierop te kunnen sturen. Zo heeft elke uitvoeringsorganisatie eigen managementinformatie nodig en heeft de inburgeringsketen informatie nodig om de verschillende uitvoeringsorganisaties en de werking van de verschillende onderdelen van het stelsel te kunnen volgen.

De ketendoelen zijn verdeeld over de drie fasen die de inburgeraar doorloopt tijdens zijn inburgering. Het gaat om de volgende fasen:

1. De fase van de start van de inburgeringsplicht tot en met de vaststelling van het PIP.
2. De fase van het PIP tot aan de aanmelding voor het examen.
3. De fase van aanmelding van het examen tot en met het voldoen aan de inburgeringsplicht.

Tot slot is er één breed ketendoel opgenomen waarin het perspectief van de inburgeraar zelf centraal staat.

3.3. De eerste fase loopt ‘van de start van de inburgeringsplicht tot en met vaststelling PIP’

Doel voor deze fase:

Inburgeraars maken een snelle start met hun inburgering en doen zo snel mogelijk volwaardig mee in de maatschappij.

	Concreet ketendoel	Indicator	Betrokken ketenpartners
1	Inburgeraars ontvangen zo snel mogelijk actuele en volledige informatie over het startmoment van hun inburgeringsplicht en de gemeente waar zij gaan wonen en hun inburgeringstraject gaan volgen. <i>Principes: tijdige start en kwaliteit</i>	x% van de asielstatushouders is binnen x dagen na statusverlening geïnformeerd over zijn inburgeringsplicht.	IND DUO COA
		x% van de asielstatushouders weet binnen x weken na statusverlening in welke gemeente zij hun inburgeringstraject gaan volgen.	DUO COA Gemeente
2	Inburgeraars starten zo veel mogelijk al in het azc met hun inburgering. <i>Principes: tijdige start</i>	x% van de inburgeraars die verblijven in een azc neemt deel aan de voorinburgering en/of start met de brede intake door de gemeente.	COA Gemeente
3	Inburgeraars ronden hun brede intake zo snel mogelijk af. <i>Principes: tijdige start, snelheid traject, maatwerk, kwaliteit</i>	x% van de inburgeraars heeft binnen x weken een PIP.	Gemeente DUO COA Cursusaanbieders
4	Inburgeraars doen mee naar vermogen. <i>Principes: maatwerk en kwaliteit</i>	De leerroute zoals vastgesteld in het PIP van de inburgeraar komt in minimaal x% van de gevallen overeen met het advies van de leerbaarheidstoets.	Gemeente DUO Cursusaanbieders

3.4. De tweede fase loopt ‘van PIP tot aan aanmelding examen’

Doel voor deze fase:

Het inburgeringstraject kent een doorgaande lijn. De inburgeraar is in staat het vastgestelde traject goed te doorlopen.

	Concreet ketendoel	Indicator	Betrokken ketenpartners
5	De inburgeraar start zo snel mogelijk met zijn inburgeringstraject. <i>Principes: snelheid traject</i>	x% van de asielstatushouders start binnen x weken na vaststelling van het PIP met het inburgeringsaanbod.	Gemeente Cursusaanbieders
6	Inburgeraars zijn in staat het inburgeringstraject goed te doorlopen. <i>Principes: maatwerk en kwaliteit</i>	Maximaal x% van de leerroutes wordt gewijzigd (t.o.v. het initiële PIP).	Gemeente Cursusaanbieders Blik op Werk

Een belangrijk uitgangspunt van het nieuwe inburgeringsstelsel én de beleidstheorie is dat het leren van de taal wordt gecombineerd met participeren oftewel dualiteit. Er is echter geen ketendoel uitgewerkt over dualiteit. Dit heeft meerdere redenen. Ten eerste bevat een inburgeringstraject op meerdere plekken participatie-elementen (denk aan de MAP en het PVT) maar ook de Z-route en de onderwijsroute zijn in de basis dual: het leren van de taal wordt gecombineerd met onderwijs of met andere vormen van participatie. Ten tweede worden aanvullende vormen van dualiteit en participatie door gemeenten uiteenlopend en ook niet altijd in de context van inburgering geregistreerd (maar bijvoorbeeld in het kader van de Participatiewet). Het is daarmee niet mogelijk om een ketendoel over dualiteit op te nemen met concrete én meetbare indicatoren.

3.5. De derde fase loopt ‘van aanmelding examen tot en met behalen examen’

Doel voor deze fase:

Inburgeraars slagen zoveel mogelijk in één keer en zo snel mogelijk voor hun inburgeringsexamen⁴.

	Concreet ketendoel	Indicator	Betrokken ketenpartners
7	De inburgeraar kan examens doen als hij daar aan toe is. <i>Principes: snelheid traject, maatwerk</i>	x% van de examens wordt binnen x weken ingepland.	DUO CvTE Cursusaanbieders
		Minimaal x% van de inburgeraars haalt met maximaal 2 pogingen per onderdeel het inburgeringsexamen. <i>NB. Dit betreft enkel de examens die bij de B1-route en de onderwijsroute horen. Bij de Z-route is geen sprake van een examenverplichting.</i>	Gemeente DUO Cursusaanbieders
8	Inburgeraars voldoen tijdig aan de inburgeringsplicht. <i>Principes: snelheid traject en kwaliteit</i>	x% van de inburgeraars heeft zijn inburgeringstraject succesvol afgerond binnen de voor hem/haar geldende termijn. <i>NB. Betreft een inburgeringsdiploma of een inburgeringscertificaat (Z-route).</i>	Gemeente DUO Cursusaanbieders Participatie-aanbieders Blik op Werk
		Maximaal x% van de inburgeraars krijgt een verlenging van de termijn vanwege niet-verwijtbaar overschrijden van de voor hem/haar geldende termijn.	Gemeente DUO Cursusaanbieders
9	Inburgeraars krijgen zo snel mogelijk de uitslag van hun examens. <i>Principes: snelheid traject</i>	Van x% van de examens is de uitslag binnen x weken bekend bij de inburgeraar.	DUO CvTE Gemeente Cursusaanbieders

⁴ Een aantal indicatoren heeft betrekking op (het afleggen van) examens. Het inburgeringsexamen bestaat uit verschillende onderdelen. Echter, niet alle onderdelen van de inburgeringsplicht worden afgerond met een examen. Denk bijvoorbeeld aan de wijze waarop Z-route, MAP en het PVT worden afgerond.

3.6. Het vierde doel betreft de tevredenheid over het inburgeringstraject vanuit het perspectief van de inburgeraar

Doel:
De inburgeraar is tevreden over zijn inburgeringstraject

	Concreet ketendoel	Indicator	Betrokken ketenpartners
10	De inburgeraar is tevreden over zijn inburgering.	x% van de inburgeraars is tevreden over zijn inburgeringstraject.	Alle ketenpartners

Dit is een breder ketendoel, bedoeld om het perspectief van de inburgeraar expliciet op te halen. Er zijn veel aspecten waarover de inburgeraar (meer of minder) tevreden kan zijn. Informatie over deze indicator zal worden opgehaald via de onderzoeken die zijn voorzien in het monitoring- en evaluatieplan.

4. We richten een samenwerkingsstructuur in om te leren en af te stemmen in de inburgeringsketen

Een keten is een samenwerkingsverband tussen organisaties die naast hun eigen doelstellingen één of meer gemeenschappelijke doelstellingen nastreven. Om dit verband te ondersteunen en te laten slagen, is een samenwerkingsstructuur ingericht. Bij het inrichten van de samenwerkingsstructuur voor de inburgeringsketen is het leren als een integraal onderdeel van alle overleggen opgenomen.

4.1. De inburgeringsketen volgt een horizontaal afstemmingsmodel

Voor de inrichting van de samenwerkingsstructuur binnen de inburgeringsketen is gekozen voor een horizontaal afstemmingsmodel. In dit model heeft de keten een adviserend karakter. Het alternatief is een horizontaal sturingsmodel, waarin de keten ook alle besluiten neemt en daar bijbehorende bevoegdheden voor heeft. Bij de inburgeringsketen is dit echter niet het geval. Er blijft veel ruimte bestaan voor bestuurders, bijvoorbeeld bij gemeenten (zowel lokaal als bij koepelorganisaties) om de uitvoering op een bepaalde manier in de praktijk te brengen, en bij de minister als het gaat om wettelijke en financiële kaders. Wél is het zo dat de keten een stevige adviserende rol heeft richting bestuurders en dat deelnemers aan de overleggen op de verschillende niveaus standpunten namens hun organisaties inbrengen. Op basis van deze input werken ketenpartners samen aan een advies en zijn zij op dat niveau geïmmiteerd en maken zij zich hard om dat advies over te nemen. Afstemming vindt op verschillende niveaus binnen de keten plaats. Daarbinnen is ook ruimte voor escalatie. Echter, wanneer de ketenpartners niet gezamenlijk tot een oplossing kunnen komen, kan het voorkomen dat er bestuurlijk overleg plaatsvindt.

Het horizontaal afstemmingmodel is het uitgangspunt voor de samenwerking in de inburgeringsketen en voor de keuzes die gemaakt zijn bij de inrichting van de samenwerkingsstructuur die is uitgewerkt in dit hoofdstuk.

Tot slot, blijft er altijd ruimte voor lobby en onderhandeling tussen partners. Lobby wordt uitgevoerd door de organisaties die aan belangenbehartiging doen en een taak hebben om de lobby voor hun leden vorm te geven. Dit loopt langs bestuurlijke en beleidskanalen. Het uitgangspunt hierbij is wel dat dit op daartoe bestemde tafels plaatsvindt en niet

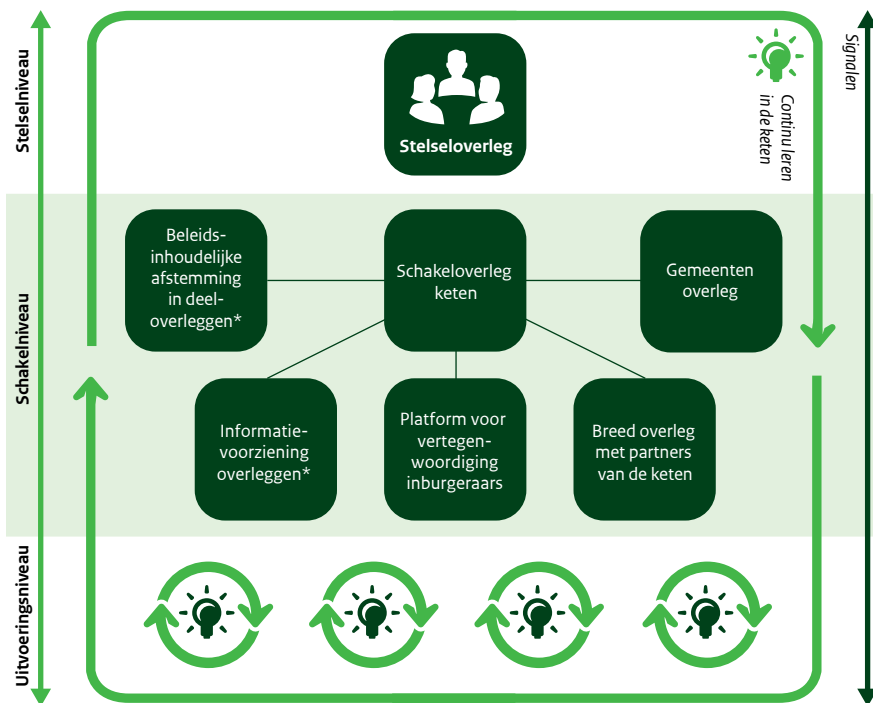
binnen de vormgeving van de ketensamenwerkingsstructuur. Het is aan alle ketenpartners onderling om hier samen goede afspraken over te maken, en elkaar aan te spreken wanneer dit (te veel) door elkaar loopt. Dit betekent dat naast de ketensamenwerking de mogelijkheid blijft bestaan om incidenteel bestuurlijk overleg te hebben buiten de ketensamenwerkingsstructuur. Het uitgangspunt hierbij is dat dit zo veel mogelijk gebeurt in openheid en transparantie naar andere ketenpartners.

4.2. Er zijn verschillende overleggen in het kader van de horizontale afstemming

De samenwerkingsstructuur is samen met de partners ingericht om de dienstverlening aan de inburgeraar zo goed mogelijk in te richten. Bij de overleggen staat daarmee de inburgeraar en zijn of haar inburgering centraal. Het horizontale afstemmingsmodel en de doelstellingen uit het vorig hoofdstuk vormen de basis voor de volgende overleggen. Bij de inrichting van deze overleggen is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de bestaande structuur vanuit het Programma VOI.

Figuur 1 (op de volgende pagina) geeft weer hoe de samenwerkingsstructuur voor de inburgeringsketen is ingericht. Alle niveaus en overleggen worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Figuur 1: Samenwerkingsstructuur in de inburgeringsketen

*Dit zijn meerdere overleggen. Voor een verdere toelichting van de verschillende informatievoorziening overleggen zie paragraaf 4.3.3.

4.3. Overleggen op schakelniveau zijn er om zicht te houden op de ketendoelen, te sturen op de samenwerking, te signaleren en te leren

De functie van het schakelniveau is het faciliteren en ondersteunen van de dienstverlening aan de inburgeraar. Binnen de inburgeringsketen vinden er op schakelniveau verschillende typen overleggen plaats:

- **Ketenaafstemming** vindt plaats in verschillende ketenoverleggen. Kenmerkend voor deze ketenoverleggen is dat er een brede vertegenwoordiging van ketenpartners deelneemt. Hier worden thema's besproken die impact hebben op de hele breedte van het inburgeringsstelsel. Bij deze overleggen staat het proces meer centraal dan de inhoud. De volgende overleggen worden onderscheiden:
 - Schakeloverleg keten
 - IV overleggen
 - Platforms en overleggen voor signalen op schakelniveau
- **Inhoudelijke beleidsafstemming** vindt plaats in deeloverleggen. Deze vinden structureel of incidenteel plaats en zijn gericht op beleidsontwikkeling en beleidsduiding.

4.3.1. Schakeloverleg keten

Het schakeloverleg is een breder overleg tussen ketenpartners dat onder andere wordt gebruikt om zicht te houden op de realisatie van de ketendoelen, het sturen op de samenwerking in de keten, om te signaleren en om te leren. Het is geen besluitvormend overleg. Enkel inhoudelijke thema's of issues die het gehele stelsel raken worden besproken in dit overleg. Dit geldt voor het huidige stelsel, maar ook voor voorgaande stelsels. Daarmee is het vanzelfsprekend dat deze hier alleen procesmatig worden besproken. De verdere coördinatie en het inhoudelijk oppakken van deze thema's vindt in aparte (structurele of incidentele) deeloverleggen plaats en is gericht op beleidsontwikkeling en beleidsduiding (zie paragraaf 4.3.4.). Deelnemers aan het schakeloverleg nemen input en standpunten van hun organisatie mee, gebruiken dit bij de vormgeving van een eventueel gezamenlijk advies en committeren zich hieraan.

Doel en functie van het schakeloverleg keten:

- Afstemming over ketenbrede beleidsinhoudelijke thema's en issues die het gehele stelsel raken;
- Actief signaleren en ophalen van trends en inzichten uit de uitvoering ten behoeve van het leren, bijvoorbeeld vanuit de uitvoeringspraktijk, aan de hand van managementinformatie en uitkomsten van onderzoeken uit het monitoring- en evaluatieplan;
- Sturen op ketensamenwerking: samenwerking is niet vanzelfsprekend en verdient frequent en expliciet de aandacht;
- Zicht houden op de realisatie van de ketendoelen (aan de hand van managementinformatie);
- Afstemmen van ketenproducten;
- Communicatie richting achterban van ketenpartners en keten over ontwikkelingen in de inburgeringsketen;

- Verbinding tussen beleid en uitvoering via feedbackloops naar stelselniveau en uitvoeringsniveau⁵;
- Adviseren en voorbereiden van stelseloverleg keten. Het kan voorkomen dat stukken vertrouwelijk worden gedeeld in het schakeloverleg. Deze stukken en hun inhoud blijven dan ook enkel bij de deelnemers van dit overleg.

Vertegenwoordiging en frequentie schakeloverleg keten:

Deelnemers aan het schakeloverleg keten zijn partners met een kaderstellende rol (wetgeving), partners met een directe opdracht vanuit SZW in het kader van de dienstverlening aan de inburgeraar en/of vertegenwoordigers van partijen die dienstverlening leveren aan de inburgeraar. De afgevaardigden uit de verschillende organisaties opereren op tactisch niveau. De rollen, taken en verantwoordelijkheden van alle partijen in de inburgeringsketen zijn uitgewerkt in bijlage 1.

Leden	SZW, BoW, COA, Divosa, DUO, Taalkoepels (MBO-raad en NRTO), vertegenwoordiging van inburgeraars en VNG
Agendaleden	CBS, CvTE, IND en OCW
Voorzitter	Coördinerend ketenadviseur SZW
Frequentie	Elke 6 weken

4.3.2. Platform en overleggen voor signalen op schakelniveau

Het schakeloverleg wordt mede gevoed door drie platforms waar belangrijke signalen en lessen voor de inburgeringsketen opgehaald en gedeeld worden. Deze platforms worden voorgezeten en gefaciliteerd door SZW:

1. Een breed overleg met betrokken organisaties die geen vast onderdeel vormen van de keten (en als zodanig niet bijdragen aan het realiseren van de ketendoelen) maar die wel in het veld werken en een belangrijke signaalfunctie hebben. De gedeelde signalen uit dit brede overleg landen uiteindelijk in het schakeloverleg en in de relevante deeloverleggen. Het breed overleg met zogenoemde partners van de keten waarmee ook de goede verbinding met andere betrokken organisaties wordt gemaakt, heeft zijn meerwaarde al bewezen tijdens de programmaperiode van VOI. In het breed overleg

⁵ De feedbackloop start op uitvoeringsniveau en komt via het schakelniveau weer terug op uitvoeringsniveau. Er wordt informatie vergaard op en over het uitvoeringsniveau. De feedbackloop tussen het uitvoerings- en schakelniveau kan inzichten en signalen opleveren die betrekking hebben op het stelsel c.q. de wet- en regelgeving en de financiële kaders. De informatie wordt gebundeld en geanalyseerd op schakelniveau. Inzichten worden vervolgens uitgefilterd en doorgegeven naar het stelselniveau.

- sluiten partners zoals VWN, UAF, BVNT₂, Pharos, SAM, Het Begint met Taal en OVAL aan.
2. Een platform waar de inbreng van het perspectief van de inburgeraars centraal staat en waarbij verschillende partijen die het perspectief van de inburgeraar vertegenwoordigen structureel samenkomen. De missie van de inburgeringsketen is gestoeld op de wens om de dienstverlening aan de inburgeraar te optimaliseren. Daarom sluit er in het schakeloverleg een vertegenwoordiging uit dit platform aan. Deelnemers uit het platform kunnen hiervoor één afgevaardigde kiezen.
 3. Een gemeentenoverleg met afvaardiging uit de gemeentelijke koepels: G₄, G₄₀, M₅₀ en P₁₀. In de ketenoverleggen op schakel- en stelselniveau sluiten vertegenwoordigers van gemeenten (de VNG en Divosa) aan. Het is echter ook belangrijk en waardevol om signalen direct op te halen bij de uitvoerende gemeenten. Dat kan via dit overleg. De gedeelde signalen uit het gemeentenoverleg landen uiteindelijk in het schakeloverleg en in de relevante deelloverleggen.

4.3.3. IV overleggen

Een belangrijk onderdeel van de inburgeringsketen is informatievoorziening (hierna: IV). Voor de samenwerking in de keten zijn vanuit IV verschillende producten ontwikkeld, zoals het 'informatiemodel keten' en het rapport 'ketenproces en gegevensuitwisseling'. De samenwerkingsstructuur ondersteunt ook het beheer en de doorontwikkeling van deze ketenproducten IV ten behoeve van een goede dienstverlening aan de inburgeraar. Ketenprocessen en -afspraken vormen de basis voor de onderlinge samenwerking tussen uitvoerende organisaties, de softwareleveranciers (extern en intern) en de beheerorganisatie(s) (functioneel beheer, applicatiebeheer en technisch beheer). Als integraal onderdeel van de samenwerkingsstructuur van de inburgeringsketen onderkennen we specifieke overleggen voor IV. De basis hiervoor wordt gevormd door de overleggen die ook actief waren gedurende de programmaperiode van Veranderopgave Inburgering. Deze worden aangevuld met overleggen waar een noodzaak voor ontstaat vanuit een beheersmatige situatie. Het gaat om de volgende IV-overleggen: Architectuurboard, IV-realisatieoverleg, Werkgroep Ketenproces en informatiemodel, Gebruikeroverleg Portaal Inburgering en Overleg roadmap / backlog.

Architectuurboard

Het architectuurboard is het visievormende en kaderstellende overleg op het gebied van IV, voor IV-ontwikkeling en -beheer. Deze kaders bestaan bijvoorbeeld uit standaarden die in de keten gehanteerd worden. Het architectuurboard is verantwoordelijk voor het opstellen en beheren van de ketenarchitectuur, die vervat is in een architectuurbeschrijving.

IV-realisatieoverleg

Het IV-realisatieoverleg is het overleg waarmee de ketenpartners in de inburgeringsketen elkaar informeren over de voortgang van de realisatie van ketenbrede veranderingen in de IV en elkaar informeren wanneer er issues optreden met betrekking tot deze voortgang.

Werkgroep Ketenproces en Informatiemodel

De werkgroep Ketenproces en Informatiemodel werkt voorgenomen wijzigingen vanuit beleid of de uitvoering uit. Dit gebeurt allereerst om de impact te bepalen van deze voorgenomen wijzigingen op het ketenproces en op de informatie-uitwisseling binnen de keten. Ten tweede is de werkgroep verantwoordelijk voor de vastlegging van afspraken met betrekking tot het ketenproces en informatie-uitwisseling in het ketenproduct. Een vertegenwoordiging vanuit de werkgroep is aangehaakt bij de relevante overleggen, zodat daar een compleet en correct beeld van de voorgenomen wijziging ontstaat en een passende impactbepaling kan worden voorbereid.

Gebruikersoverleg Portaal Inburgering

Het Gebruikersoverleg Portaal Inburgering initieert en prioriteert verbeteringen aan het Portaal Inburgering. Met het Portaal Inburgering wisselen de gemeenten en DUO gegevens met elkaar uit. Deze gegevens hebben zij nodig om hun taken in het inburgeringsproces uit te kunnen voeren.

Overleg Roadmap / backlog

Met het overleg roadmap / backlog bepalen SZW en ketenpartners de volgorde waarin wijzigingen worden doorgevoerd in de informatievoorziening van de inburgeringsketen. Hiertoe delen ketenpartners hun prioriteiten op basis van impact op de informatievoorziening en urgentie van de gevraagde wijziging. Het overleg richt zich op een concrete, continue doorvertaling van de keuzes die op beleidsniveau genomen worden.

In bijlage 2 van dit ketenplan is een verdere concretisering opgenomen van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de hierboven beschreven IV-overleggen. Ook zijn in bijlage 1 de deelnemers van de IV-overleggen opgenomen.

4.3.4. Inhoudelijke beleidsafstemming in deeloverleggen

Inhoudelijke deeloverleggen zijn gericht op beleidsmatige afstemming. In de beleidsmatige afstemming staan beleidsontwikkeling en beleidsduiding centraal. De deeloverleggen gaan over specifieke, inhoudelijke onderwerpen of dossiers, denk bijvoorbeeld aan onderwijsrouten, leerbaarheidstoets, ISK of voorinburgering. Afhankelijk van het thema of een (nieuw) signaal kan het nodig zijn om extra of andere (keten)partner(s) te betrekken

of een (tijdelijk) overleg te realiseren. Randvoorwaarde voor de deelloverleggen is dat relevante partijen altijd worden betrokken, zodat zij context kunnen ophalen uit de uitvoeringspraktijk, perspectief van hun eigen uitvoeringspraktijk kunnen inbrengen en input kunnen leveren vanuit hun expertise. Dit hoeven niet per definitie alleen partners te zijn die in het schakel- of stelseloverleg zitting nemen.

In de inhoudelijke deelloverleggen worden (werk)afspraken, keuzes en beslissingen gemaakt ten behoeve van beleidsadvisering en -ontwikkeling. Het is aan alle betrokken ketenpartners om het ketenbelang goed en stevig te agenderen in deze deelloverleggen. Hierbij geldt dat de rollen en verantwoordelijkheden van de partners in de keten verschillend zijn en niet altijd even zwaar wegen. De inburgeringsketen betreft een horizontaal afstemmingsmodel. Dat betekent dat de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid ligt in de bestuurlijke lijn van de minister van SZW of, daar waar relevant, bij bestuurders van andere ketenpartners.

Als uitgangspunt wordt gesteld dat wat binnen de deelloverleggen met beleidsinhoudelijke afstemming opgelost kan worden, daar kan blijven en dat geen dubbele agendering van inhoudelijke onderwerpen plaatsvindt op het schakeloverleg. Met een afwegingskader (zie beschrijving hieronder in paragraaf 4.4.2.) wordt bepaald of onderwerpen die eerst op de beleidstafels liggen, op de brede ketenoverleggen geagendeerd moeten worden. Het schakeloverleg wordt geïnformeerd over de uitkomsten uit de deelloverleggen als zij het thema of issue hebben aangedragen. Een belangrijke voorwaarde hierbij is voldoende terugkoppeling.

4.4. Het overleg op stelselniveau is er voor het bewaken van de missie en het reflecteren op de inburgeringsketen

De minister van SZW is stelselverantwoordelijk en stelt de wettelijke en financiële kaders vast. Op stelselniveau vindt afstemming plaats met ketenpartners over deze kaders en wordt er gezamenlijk voor gezorgd dat deze aansluiten op de uitvoering van de wet en de dienstverlening aan de inburgeraar. Binnen de inburgeringsketen vindt er op stelselniveau één ketenoverleg plaats, namelijk het stelseloverleg keten.

4.4.1. Stelseloverleg keten

In het stelseloverleg wordt de missie van de inburgeringsketen bewaakt, wordt gestuurd op de ketensamenwerking en de verbinding. Ook wordt gereflecteerd op de inburgeringsketen en ieders rol daarin. Daarnaast is ruimte voor escalatie vanuit het schakelniveau. Daarnaast vindt vanuit het stelseloverleg (via het schakeloverleg)

gezamenlijke advisering plaats aan het bestuurlijke niveau. Ketenpartners committeren zich hieraan en maken zich hard voor de lijn van dit advies. Bestuurders behouden echter de vrijheid om een andere lijn te kiezen.

Doel en functie:

- Het bespreken van ketenbrede vraagstukken met aanzienlijke impact op de ketenpartners en/of de ketendoelen, waarbij via het schakeloverleg kan worden opgeschaald en vervolgens aan het bestuurlijke niveau kan worden geadviseerd;
- Zicht houden op de realisatie van de ketendoelen (aan de hand van managementinformatie);
- Bewaken van de missie van de inburgeringsketen;
- Vaststellen van ketenproducten;
- Sturen op ketensamenwerking en verbinding;
- Leren ten behoeve van de verbetering van de dienstverlening aan de inburgeraar;
- Incidenteel bespreken van ketenbrede beleidsinhoudelijke thema's/issues n.a.v. afstemming in het schakeloverleg en inhoudelijke deeloverleggen;
- Reflecteren op de inburgeringsketen en ieders rol daarin;
- Adviseren van de bestuurlijke lijn.

Vertegenwoordiging en frequentie

Deelnemers aan het stelseloverleg keten zijn partners met een kaderstellende rol (wetgeving) en/of vanuit een directe opdracht van SZW in het kader van de dienstverlening aan de inburgeraar. De afgevaardigden uit de verschillende organisaties opereren op strategisch/management niveau.

Leden	SZW, BoW, COA, Divosa, DUO, OCW en VNG
Agendaleden	IND
Voorzitter	MT-lid ketenregie SZW
Frequentie	Elk kwartaal

4.5. Agendering en signalering in de verschillende ketenoverleggen

Op het schakelniveau is ruimte voor het inbrengen van signalen signalen over en vanuit de uitvoering. Het delen, duiden en opvolgen van signalen over en vanuit de uitvoering is een belangrijk onderdeel van het leren in de keten (zie ook paragraaf 2.2). Ketenpartners halen hiertoe bij hun eigen achterban ervaringen op over het functioneren van het stelsel in de uitvoering. Zij wegen deze signalen eerst zelf intern af: betreft het een incident of is

er sprake van een trend? Zodoende ontstaat een filtering van signalen die op het schakelniveau gedeeld worden, waardoor niet ieder incident uit de uitvoering op schakelniveau wordt besproken.

Bij de bespreking van signalen bezien de ketenpartners in het schakeloverleg of het een breed gedeeld beeld betreft of dat de signalen nader geduid en onderzocht moeten worden. Van belang is dat duiding van het thema start met de ketenpartners die vanuit de dienstverlening aan de inburgeraar direct bij het thema zijn betrokken (al dan niet in een tijdelijk deeloverleg).

Het is ook mogelijk dat vanuit een inhoudelijk deeloverleg de behoefte bestaat een beleidsonderwerp te agenderen op een ketenoverleg. De vraag die hierbij moet worden beantwoord is wat een ketenoverleg aanvult op de al bestaande beleidsafstemming in een deeloverleg, waar de betrokken ketenpartners ook aansluiten. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een afwegingskader. Dit kader heeft tot doel om te filteren welke beleidsthema's of actualiteiten in de beleidsafstemming kunnen blijven en welke urgentere issues ketenbrede aandacht vergen.

Afwegingskader om onderwerpen in het schakeloverleg te bespreken:

- Heeft het beleidsonderwerp impact op de ketendoelen?
- Heeft het beleidsonderwerp impact op een aanzienlijk deel van de ketenpartners?
- Heeft het beleidsonderwerp en de voorgestelde beleidswijziging dusdanige impact op het stelsel dat het onderwerp op het schakel- en stelseloverleg geagendeerd moet worden?
- Heeft het beleidsonderwerp impact op de dienstverlening aan de inburgeraar (uitvoering)/ betreft het een uitvoeringsprobleem? Onder uitvoeringsprobleem verstaan we de situatie dat de uitvoering spaak loopt en/of er niet wordt gehandeld zoals is beoogd of afgesproken.

Bij het samenbrengen en opvolgen van signalen en bij het bewaken van de juiste terugkoppeling ligt een belangrijke rol voor SZW. Eén of meer ketenregisseurs zullen vanuit SZW het overzicht houden op het proces. Naast agendering op de verschillende relevante overleggen bewaakt de ketenregisseur ook de samenwerking en verbinding tussen de ketenpartners en zorgt hij of zij voor het waarborgen van het perspectief van de inburgeraar (al dan niet met hulp van de afvaardiging vanuit de vertegenwoordiging). Hoewel de rol van ketenregisseur in eerste instantie door SZW wordt ingevuld, is het voorstelbaar dat deze rol later ook door ketenpartners kan worden ingevuld.

5. Ketenwaarden bieden houvast voor de samenwerking in de keten

Ketenwaarden bieden houvast om de samenwerking in de praktijk te laten slagen. Elke ketenpartner heeft een organisatiebelang. Echter: het uitgangspunt in de inburgeringsketen is dat dat er wordt samengewerkt voor een gezamenlijk doel en vanuit gedeelde ketenwaarden. De ketenwaarden voor de inburgeringsketen zijn vertrouwen, ruimte en tijd om te leren, verantwoordelijkheid voelen en nemen, lef en tot slot overkoepelend denken en communiceren.

Figuur 2 (op de volgende pagina) visualiseert hoe de ketenwaarden het houvast vormen voor de overtuigingen en het gedrag van partners in de inburgeringsketen in de praktijk. Op basis van de ketenwaarden kunnen afspraken worden gemaakt die het gewenste constructieve gedrag van alle partners in de praktijk helpen te concretiseren. De ketenwaarden sluiten nauw op elkaar aan, versterken elkaar en moeten daarom in hun onderlinge samenhang worden gezien. Bijvoorbeeld tussen het lef om uit de vaste patronen te breken en tegelijkertijd er bewust van zijn wat daarvan de invloed is op het geheel.

Figuur 2: Ketenwaarden bieden houvast voor de samenwerking in de keten

1. Vertrouwen

We werken vanuit vertrouwen in de goede intentie van mensen en vanuit vertrouwen in elkaars professionaliteit.

Ketenpartners zijn in het uitvoeren van hun taken zelfstandig, maar zijn tegelijkertijd afhankelijk van elkaar in de uitvoering van deze taken én als het gaat om het bereiken van de gezamenlijke ketendoelen voor de inburgeraars. Vertrouwen is de relationele basis die hieraan bijdraagt. Vertrouwen bouwen we op door elkaar en elkaars werk te leren kennen, door ons te houden aan afspraken en transparant te handelen.

2. Tijd en ruimte om te leren

We gunnen elkaar de ruimte en tijd om te groeien, te ontwikkelen en de dienstverlening te verbeteren. We bouwen aan een cultuur waarbinnen ruimte is om fouten te maken en daarvan te leren. Het gaat hierbij om continu leren en ontwikkelen.

De Wizo21 is een nieuw inburgeringsstelsel dat tijd nodig heeft om zich te ontwikkelen. Dit vraagt ruimte voor uitvoerende partijen om te leren, te ontdekken wat wel of (nog) niet werkt, dit aan te passen en daarbij ook 'fouten' te kunnen maken, zonder hier op te worden afgerekend. Tegelijkertijd is de wens om onderdelen die structureel niet werken in de uitvoering snel aan te kunnen passen, om zo bij te dragen aan een optimale dienstverlening aan de inburgeraar.

3. Overkoepelend denken en communiceren

We zijn ons steeds bewust welke invloed onze individuele acties hebben op het geheel. We zoomen uit, en hebben onze samenwerkingspartners in beeld. Daar waar relevant betrekken of informeren we elkaar tijdig.

De inburgeringsketen is ingebed in een brede en dynamische omgeving waarin ketenpartners met en voor elkaar samenwerken om het gemeenschappelijke doel te realiseren. Ketenpartners zijn in het uitvoeren van hun taken zelfstandig, maar zijn tegelijkertijd afhankelijk van elkaar in de uitvoering van deze taken én voor het bereiken van de gezamenlijke ketendoelen voor de inburgeraars. Dit vraagt om een specifieke manier van denken en gezamenlijke belangenafweging. Gelijkwaardig communiceren in de keten draagt bij aan een open speelveld.

4. Lef

We durven uit de vaste patronen te breken, creatief en open te zijn, een kritische houding aan te nemen en elkaar aan te spreken daar waar het schuurt.

Er is een open dialoog mogelijk waar ketenpartners elkaar aanspreken op ieders verantwoordelijkheid en de gemaakte samenwerkingsafspraken. Om te blijven voldoen aan de complexiteit van veranderende situaties en signalen uit het inburgeringsveld, is er behoefte aan initiatief en lef om maatwerk toe te passen en te zoeken naar oplossingsrichtingen die kunnen afwijken van de gebaande paden.

5. Verantwoordelijkheid voelen én nemen

We voelen ons verantwoordelijk en nemen verantwoordelijkheid op het juiste moment en op een gepaste wijze.

Ketenpartners hebben een eigen verantwoordelijkheid binnen de inburgeringsketen en dragen ieder vanuit die rol bij aan de dienstverlening aan de inburgeraar. Ze voelen eigenaarschap voor de realisatie van de ketendoelen en zijn gecommitted om dit met hun organisatie te bereiken. De rollen, taken en verantwoordelijkheden van elke partij in de inburgeringsketen zijn uitgewerkt in bijlage 1.

6. Ketenproducten en diensten ondersteunen de ketensamenwerking

Om de uitvoering van de Wizo21 mogelijk te maken zijn er in nauwe samenwerking met de partners in de inburgeringsketen ketenproducten opgesteld. Dit ketenplan is een van deze ketenproducten. Daarnaast zijn voornamelijk producten op het gebied van informatievoorziening gerealiseerd en zijn ook afspraken gemaakt over communicatie in de inburgeringsketen.

Ketenproducten- en diensten zijn niet statisch, maar veranderen over de tijd en zijn afhankelijk van de actualiteit en ontwikkelingen. De ketenpartners spannen zich gezamenlijk in om de onderstaande producten en diensten te beheren en door te ontwikkelen gedurende de looptijd van het Ketenplan inburgering (2022-2025).

Ketenplan 2022-2025

Het huidige *Ketenplan inburgering* wordt vastgesteld tot en met de tussenevaluatie van de Wizo21 in 2025. Voor dit ketenplan geldt, net als voor het stelsel als geheel, dat er ruimte is om te blijven leren en aanpassingen te maken als de praktijk hierom vraagt. Dit betekent bijvoorbeeld dat als door significante wijzigingen in uitvoering of zelfs wetgeving rollen, taken of verantwoordelijkheden van partners wijzigen dit ook doorwerkt in de uitwerking van de samenwerkingsstructuur. Een van de functies van zowel het schakeloverleg als het stelseloverleg is zicht houden en sturen op de samenwerking. Dit zijn daarom de aangewezen plekken om eventuele aanvullende of afwijkende (werk)afspraken op het ketenplan te maken. Het ketenplan zal in 2025 worden herijkt en opnieuw vastgesteld tot en met de wetsevaluatie in 2027.

Ketenarchitectuur

Het 'Ketenarchitectuur hoofdlijnendocument (programma VOI)' beschrijft de samenhang, kaders en uitgangspunten voor vertaling naar informatievoorziening. Nieuwe versies van de ketenarchitectuur worden opgesteld als kader voor de nieuw te ontwikkelen plateaus en in situaties waarin de kaders of uitgangspunten herzien moeten worden. Het architectuurboard heeft de ketenarchitectuur opgesteld en blijft ook verantwoordelijk voor het beheer.

Ketenproces en gegevensuitwisseling

Het rapport 'ketenproces en gegevensuitwisseling' beschrijft het ketenproces van de inburgeringsketen, gericht op de samenwerking en interactie tussen de organisaties die de keten vormen. Het bevat een beschrijving van alle stelseldiensten: de diensten die ketenpartners leveren aan elkaar om hun taak uit te kunnen voeren in het stelsel, inclusief de gegevensuitwisseling. Wijzigingen in wet- en regelgeving, maar ook wijzigingen vanuit de afspraken in de uitvoering, kunnen leiden tot aanpassingen in het ketenproces. De werkgroep Ketenproces en informatiemodel is verantwoordelijk voor het beheer, met als trekker de business analist vanuit SZW.

Informatiemodel keten

Het 'informatiemodel keten inburgering' bestaat uit het gegevenswoordenboek (het begrippenkader), een modelmatige beschrijving van de logische concepten die een rol spelen in de inburgeringsketen en een uitgebreide beschrijving van de details van de logische concepten. Wijzigingen in wet- en regelgeving, maar ook wijzigingen vanuit de afspraken in de uitvoering, kunnen leiden tot aanpassingen aan het informatiemodel. De werkgroep Ketenproces en informatiemodel is verantwoordelijk voor het beheer, met als trekker de business analist vanuit SZW. Kleinere aanpassingen worden vastgesteld door de werkgroep zelf. Majeure wijzigingen van het informatiemodel worden op aangeven van de werkgroep Ketenproces vastgesteld door het stelseloverleg en vastgelegd in een hogere versie.

Richtlijnen communicatie

Communicatie ondersteunt een goed werkende inburgeringsketen. Binnen de keten wordt communicatie ingezet om ketenpartners, maar ook andere direct betrokkenen, goed te informeren ter ondersteuning bij de uitoefening van hun taken. Het betreft het informeren over regelgeving, issues in de uitvoering en het maken en ontwikkelen van ondersteunend informatiemateriaal. Communicatie is eveneens bedoeld om het draagvlak voor het inburgeringsbeleid bij ketenpartners, inburgeraars en het brede publiek te vergroten.

SZW is primair verantwoordelijk voor de beleidscommunicatie. VNG en Divosa richten zich vooral op het informeren van gemeenten en COA. DUO richt zich op het informeren van de inburgeraar. De ketenpartners gebruiken daarvoor verschillende kanalen, waaronder hun websites, sociale media, nieuwsbrieven en bijeenkomsten.

In een eerder stadium zijn door de ketenpartners gezamenlijk richtlijnen voor communicatie met de inburgeraar opgesteld. Dat zijn:

- We gebruiken directe en duidelijke taal. Dat betekent op taalniveau A2 en geen beleidsjargon.
- We bieden mogelijkheden om essentiële informatie die voor alle inburgeringsplichtigen is bedoeld te vertalen. De formele rechten en plichten voor inburgeraars waaraan grote consequenties vastzitten, moeten voor hen begrijpelijk zijn.
- Na elk communicatiemoment weten de inburgeraars wat er van hen wordt verwacht.
- Bij ieder communicatiemoment maken we duidelijk bij wie inburgeraars terecht kunnen met vragen.
- Inburgeraars krijgen in de communicatie mee waar zij zich bevinden in het proces van inburgeren.
- We gebruiken positief en motiverend taalgebruik.

Gezamenlijke vraagbaak middels verwijspagina

Bij alle ketenpartners komen vragen binnen over de Wi2021. Iedere ketenpartner heeft zijn eigen kanaal ingericht voor het beantwoorden van deze vragen. Er wordt door DUO in 2022 een verwijspagina ingericht zodat inburgeraars en betrokken partijen weten waar zij informatie kunnen vinden en waar zij hun vraag kunnen stellen. Hierdoor krijgen zij snel(er) en correct antwoord op hun vraag. De verwijspagina bevat links naar de beschikbare informatie en de contactgegevens van de betrokken organisaties. De verwijspagina krijgt in ieder geval plek op de websites van SZW, DUO, Divosa, de VNG, COA, IND en de ambitie is om de verwijspagina ook op de websites van andere ketenpartners te plaatsen.

Bijlage 1: Beschrijving rollen, taken en verantwoordelijkheden van partijen in de inburgeringsketen

Hieronder volgt een beschrijving van de rollen, taken en verantwoordelijken van partijen in de inburgeringsketen:

Het **ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)** is verantwoordelijk voor de inrichting en de werking van het stelsel als geheel. De minister van SZW draagt stelselverantwoordelijkheid. SZW heeft de volgende taken:

- Beleid maken en ontwikkelen, afstemming met andere ministeries en stakeholders en faciliteren van de uitvoering;
- Monitoring en evaluatie van het nieuwe stelsel en vormgeven van het lerend stelsel;
- Op het gebied van financiën is SZW verantwoordelijk voor de rechtmatige verstrekking en besteding van budgetten en verantwoordelijkheid voor de werking van het systeem als geheel;
- Ondersteuning van de minister als het gaat om de processen in de Tweede Kamer. SZW vormt de directe lijn naar de politiek;
- Onderhouden van relaties met partijen waarmee SZW geen directe (opdrachtgevende) relatie heeft, zoals met brancheorganisaties en koepels van taal- en participatieaanbieders en taaldocenten en belangenbehartigers van inburgeraars.
- Samen met ketenpartners het beheren van de ketenarchitectuur, het inventariseren en oplossen IV-knelpunten en het bijwerken van deze documenten;
- Faciliterend optreden voor het functioneren van de keten als geheel, door inzicht te bieden in de realisatie van de ketendoelen, het gesprek hierover te faciliteren en de samenwerking actief te stimuleren, met de inzet van ketenregisseurs.

Het **Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)** voert de volgende taken uit:

- Koppelen van de statushouder aan een gemeente, wanneer de asielzoeker een verblijfsvergunning heeft verkregen;
- Het aanbieden van het programma Voorinburgering en het uitvoeren van het programma voor deelnemers;
- Samenwerken met gemeenten in een doorgaande lijn van inburgering, conform de Handreiking 'Scenario's warme overdracht' van COA naar gemeente;
- Informatieoverdracht aan de gemeenten tijdens het verblijf van de inburgeraar bij het COA (middels een digitaal klantprofiel en deelname driegesprek als de gemeente dit initieert).

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voert namens de minister van SZW de volgende taken uit:

- Vaststellen inburgeringsplicht, inburgeringstermijnen, vrijstellingen, verlengingen en ontheffingen van de inburgeringsplicht, het behalen van de inburgeringsplicht en doorgeven recht op maatschappelijke begeleiding;
- De handhaving van de inburgeringsplicht aan het einde van de inburgeringstermijn;
- Het organiseren, afnemen en verstrekken van uitslagen van inburgering op A2 taalniveau;
- Verstrekken en terugvorderen van leningen aan gezinsmigranten en overige migranten die taallessen volgen bij een instelling met BoW-keurmerk;
- Uitvoering en organisatie van de administratie, inschrijvingen van kandidaten en de digitale systemen voor de inburgeringsexamens;
- Beschikbaar stellen van de systemen aan gemeenten om de leerbaarheidstoets af te nemen en het verstrekken van de uitslag van die toets.

Namens de minister van OCW heeft DUO de taak voor de uitvoering van de afname en uitslagverstrekking van het Staatsexamen Nederlands als tweede taal (Nt2), met CvTE als ontwikkelaar en regieverantwoordelijke.

Gemeenten zijn bestuursorganen en hebben in het inburgeringsstelsel de regie over de *uitvoering* van de inburgering. Hun rol start vanaf het moment dat een asielstatushouder gekoppeld is aan de gemeente of de gezinsmigrant zich heeft gevestigd in de gemeente. De leerroutes (inclusief het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) en indien nodig alfabetisering) worden voor asielstatushouders door gemeenten ingekocht. Gezinsmigranten en overige migranten betalen de leerroute (met indien nodig een lening vanuit DUO) zelf.

Gemeenten voeren de volgende wettelijke taken uit:

- Afnemen van de brede intake, waaronder het begeleiden van de afname van de leerbaarheidstoets, en het opstellen van het PIP (voor alle inburgeraars);
- Ontzorgen (enkel voor bijstandsgerechtigde asielstatushouders);
- Aanbieden van maatschappelijke begeleiding (enkel voor asielstatushouders);
- Aanbieden van het cursusaanbod voor het participatieverklaringstraject (PVT) en Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) (alleen B1-route en Z-route);
- Aanbieden van het cursusaanbod voor de leerroutes inclusief KNM (voor asielstatushouders);
- Toezien op voortgang inburgeringstraject (voor alle inburgeraars);
- Handhaving van de inspanningsverplichting gedurende de inburgering (voor alle inburgeraars);
- Voeren van het eindgesprek t.b.v. afronding van de Z-route (voor alle inburgeraars).

De **Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)** vertegenwoordigt gemeenten, behartigt de belangen van gemeenten in de uitvoering van het inburgeringsbeleid en ondersteunt gemeenten in de uitvoering van deze taken. VNG-Realisatie (onderdeel van VNG) organiseert in het inburgeringsstelsel oplossingen voor de gemeentelijke uitvoering op het gebied van informatievoorziening.

Divosa is de vereniging van gemeentelijke directeuren en leidinggevendenden in het sociaal domein. Ze ondersteunt, verbindt en behartigt hun belangen door kennis te delen, netwerken te ontwikkelen en samen te leren. Divosa ontvangt een subsidie van SZW om in 2022 en 2023 partijen te ondersteunen bij het leren op uitvoeringsniveau onder de Wizo21. Dit doet Divosa door het opzetten van *Communities of Practice* (leernetwerken).

De **Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)** is verantwoordelijk voor het aanleveren van de informatie over de verblijfsstatus die nodig is voor de vaststelling van de inburgeringsplicht.

Het **College voor Toetsen en Examens (CvTE)** is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en heeft een wettelijke taak en is daarmee verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland, waaronder het Staatsexamen Nt2 (Programma I/niveau B1 en Programma II/niveau B2). Het CvTE is verantwoordelijk voor de organisatie en ontwikkeling van het Staatsexamen Nederlands als Tweede taal en biedt informatie en advies over de examens. Cito en Bureau ICE maken in opdracht van het CvTE de opgaven en examens. DUO organiseert onder regie van het CvTE de afname. Het CvTE is dus regieverantwoordelijk voor het examen dat de inburgeraars van de Onderwijs- en de B1-route zullen maken (als dit afgesproken is in het PIP).

Het **ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)** is de eigenaar van DUO. De uitwerking van de taalschakeltrajecten in de onderwijsroute is vastgelegd in de Wet Educatie Beroepsonderwijs, die onder verantwoordelijkheid van OCW valt. Ook de Inspectie van het Onderwijs valt organisatorisch onder het ministerie van OCW. In de Wizo21 wordt voor de onderwijsroute en B1-route gebruik gemaakt van de B1-examens van het Staatsexamen Nt2. De organisatie rondom inschrijving, afname en uitslagverstrekking van dit examen wordt uitgevoerd door DUO en CvTE.

Het **Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)** verzamelt kwantitatieve gegevens en verrijkt deze met andere statistieken ten behoeve van monitoring en evaluatie (M&E). Dit is vastgelegd in de Wizo21 en de Statistiek Wet Inburgering (SWI). Het M&E-plan ondersteunt en faciliteert het lerend stelsel, zodat de inburgeringsketen zich blijft ontwikkelen en verbeteren op de dienstverlening aan de inburgeraar.

Blik op Werk is een onafhankelijke stichting die door het ministerie van SZW is aangewezen als verstrekker van het Keurmerk Inburgeren. Blik op Werk (BoW) is een kwaliteitsinstituut met als missie de kwaliteit van het dienstverleningsaanbod op het terrein van duurzame arbeidsparticipatie en inburgering te bevorderen en te borgen. Blik op Werk ziet er vanuit haar toezichtfunctie op toe dat houders van het keurmerk dienstverlening van voldoende kwaliteit aanbieden en stelt eisen voor de verkrijging en het behoud van het keurmerk. Blik op Werk beheert daarnaast een website met daarop informatie over alle instellingen met dit keurmerk.

Taalaanbieders verzorgen het inburgeringsonderwijs voor de verschillende onderdelen van het inburgeringstraject en bereiden inburgeraars voor op het inburgeringsexamen. Deze instellingen worden voor de trajecten voor asielstatushouders door gemeenten gecontracteerd. Gezins- en overige migranten gaan zelf een contract met de taalaanbieder aan. De taalaanbieders staan onder toezicht van de inspectie of Blik op Werk.

Taalkoepels (NRTO en MBO Raad) zijn vertegenwoordigers van een gedeelte van de belanghebbende taalscholen en taaldocenten in de inburgeringsketen.

De **NRTO**, de Nederlandse Raad voor Training en opleiding, is de brancheorganisatie voor private onderwijsinstellingen, opleidings- en trainingsbureaus. Leden van de NRTO bieden branche- en functiegerichte opleidingen, taalopleidingen en vaardigheidstrainingen aan. Daarnaast bieden leden van de NRTO door de overheid erkende opleidingen aan binnen het voortgezet onderwijs (VO), het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en het hoger onderwijs (HO).

MBO Raad is de brancheorganisatie van alle ROC's die inburgeringsonderwijs verzorgen en de scholen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en volwasseneneducatie. De MBO Raad vertegenwoordigt ROC's die inburgeringsonderwijs aanbieden, maar ook het mbo-onderwijs dat mensen die zijn ingeburgerd ontvangt. De vereniging heeft een signalerende functie, behartigt de (gemeenschappelijke) belangen van de leden, biedt diensten aan en onderneemt gezamenlijke activiteiten die samenhangen met deze belangenbehartiging.

Participatieaanbieders en werkgevers verzorgen verschillende onderdelen van het inburgeringstraject. Deze aanbieders worden voor de trajecten voor asielstatushouders door gemeenten benaderd.

OVAL is de brancheorganisatie voor participatiebedrijven. Tot de leden behoren arbo-diensten, interventiebedrijven, adviesbureaus op het terrein van outplacement en loopbaanbegeleiding en loopbaancoaching, re-integratiebedrijven en jobcoachorganisaties.

Nuffic en Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) hebben een uitvoerende rol en voeren in het kader van het inburgeringstelsel internationale diplomawaarderingen, waarderingen van opleidingsjaren en indicaties onderwijsniveau uit voor inburgeraars.

Vertegenwoordiging van inburgeraars wordt ingevuld door een groep (ex-)inburgeraars of organisaties die opkomt voor personen die onder de W1201 inburgeren. Zij kunnen een brugfunctie vervullen en signalen delen vanuit een achterban of netwerk van inburgeraars.

Bijlage 2: Nadere concretisering van IV-overleggen

Architectuurboard

Het architectuurboard heeft de volgende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- Het opstellen en doorontwikkelen van de ketenarchitectuur;
- Zorg dragen voor gezamenlijke standpunten vanuit de architecten in de inburgeringsketen. De ketenarchitectuur streeft naar een zo breed mogelijk draagvlak bij de architecten in de inburgeringsketen;
- Het gevraagd en ongevraagd toetsen van IV-oplossingen aan de ketenarchitectuur;
- Inbrengen en beoordelen van issues met betrekking tot de ketenarchitectuur;
- Adviseren van besluitvormende gremia (bv stelselketenoverleg);
- Escaleren van issues naar het stelselketenoverleg;
- Interne controle en kwaliteitsborging;

Delen, halen en borgen van architectuurkennis binnen en buiten de inburgeringsketen. Het architectuurboard wordt gevormd door architecten vanuit de ketenpartners IND, COA, DUO, VNG Realisatie en SZW. Het is ook mogelijk dat architecten vanuit individuele gemeenten lid zijn. De ketenarchitect vanuit SZW zit het architectuurboard voor.

IV-realisatieoverleg

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het IV-realisatieoverleg zijn:

- Het opstellen van het IV-realisatieplan voor het doorvoeren van grote, ketenbrede veranderingen, inclusief een mijlpalenplanning. In situaties van kleinere veranderingen kan dit IV-realisatieplan eventueel op aspecten worden opgesteld;
- Elkaar informeren over de voortgang van IV-realisatie en naar elkaar signaleren wanneer er issues optreden;
- Het aandragen en behandelen van knelpunten met betrekking tot de IV-realisatie, met het doel om deze knelpunten weg te nemen;
- Besluitvorming omtrent te ondernemen acties die als doel hebben om te informeren en signaleren of knelpunten weg te nemen;
- Escaleren van issues naar het stelselketenoverleg.

De leden van het IV-realisatieoverleg zijn COA, DUO, VNG Realisatie, Divosa en SZW.

Vanuit de ketenpartners zijn met name informatiemanagers en coördinatoren betrokken.

De coördinator IV vanuit SZW zit het overleg voor.

Werkgroep Ketenproces en Informatiemodel

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de werkgroep Ketenproces en Informatiemodel zijn:

- Het onderhouden van de beschrijvingen van het ketenproces en informatiemodel als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving, beleid en uitvoering;
- Bepalen van impact van wijzigingen op proces en informatie-uitwisseling en advisering hierover richting andere gremia;
- Inbrengen en behandelen van issues op gebied van proces en informatie-uitwisseling;
- Escalatie van issues naar andere gremia;
- Ondersteuning van implementatiewerkzaamheden.

De werkgroep Ketenproces en Informatiemodel wordt gevormd door leden vanuit SZW, IND (op specifieke onderwerpen), COA, DUO, VNG Realisatie, CBS en gemeenten vanuit G4 en G40. Aanvulling vanuit andere groepen gemeenten, zoals M50 en P10, is gewenst. SZW zit de werkgroep voor. Afbakening van het gebruikersoverleg Portaal Inburgering is als volgt: indien een voorstel tot wijziging vanuit het gebruikersoverleg raakt aan het ketenproces en het informatiemodel, behandelt de werkgroep Ketenproces en Informatiemodel het voorstel eerst voor impactbepaling op de keten, voordat het opgenomen wordt op de werklijst voor het Portaal Inburgering.

Gebruikersoverleg Portaal Inburgering

Het gebruikersoverleg Portaal Inburgering heeft de volgende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- Signaleren van verbetermogelijkheden van het Portaal Inburgering: vraagarticulatie vanuit de gebruikerskant;
- Bewaken van samenhang wijzigingen met beleid, ketenproces en informatie;
- Prioriteren van wijzigingen als gevolg van gesignaleerde verbetermogelijkheden van het Portaal Inburgering;
- Beslissen welke wijzigingen doorgevoerd kunnen worden binnen de beschikbaar gestelde ruimte voor verbetermogelijkheden;
- Escaleren van issues en beslispunten naar andere gremia.

Aan het gebruikersoverleg Portaal Inburgering nemen in ieder geval DUO en de gemeenten deel. De gemeenten zijn hierin zowel vertegenwoordigd door VNG Realisatie als door individuele gemeenten. De betrokken individuele gemeenten zijn een afspiegeling van alle Nederlandse gemeenten (liefst zowel G4 en G40 als M50, P10 en overige gemeenten). Het gebruikersoverleg staat daarnaast open voor andere ketenpartners. Het gebruikersoverleg Portaal Inburgering wordt voorgezeten door DUO en VNG Realisatie.

Overleg Roadmap / backlog

Het overleg Roadmap / backlog heeft de volgende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- Komen tot een geordende en geprioriteerde lijst van werkzaamheden aan de informatievoorziening van ketenpartners, in volgorde van belangrijkheid;
- Beslissen over de ordening van de lijst met werkzaamheden;
- Elkaar tijdig informeren over voortgang en signaleren van knelpunten;
- DUO beheert de backlog en houdt deze up-to-date

Het overleg Roadmap / Backlog is een overleg tussen SZW, DUO en ketenpartners.

Dit is een gezamenlijke uitgave van:

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
en ketenpartners

Oktober, 2022

Meer info op: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland>